

DEMİRYOLU SEKTÖR NOTU

Bu çalışmada demiryolu sektörü, Türkiye için GTIP tanımları aşağıda belirtilen kalemlerin toplamı olarak ele alınmıştır. Ancak, dünya verilerinde, BM istatistiklerinde 12'li bazda veri alma imkanı olmadığından aşağıda belirtilen GTIP'lerin 6'ya indirilmesi dolayısı ile dünya rakamlarında Türkiye verileri yüksek görülmektedir.

<u>GTIP</u>	<u>GTIP AÇIKLAMA</u>
401699911000	Kauçuk-metal bağlantılı parçalar; demiryolu taşıtlarının, tramvayların aksam, parçaları
401699912000	Kauçuk-metal bağlantılı parçalar; demiryolu, tramvay hatlarına için aksam, parçalar
401699971100	Genişletme manşonları; demiryolu taşıtlarının, tramvayların sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan
401699971200	Genişletme manşonları; demiryolu ve tramvay hatlarında kullanılan sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan
401699972100	Diğer aksam-parçalar; demiryolu taşıtlarının, tramvayların sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan
401699972200	Diğer aksam-parçalar; demiryolu ve tramvay hatlarında kullanılan sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan
440610000000	Ahşap demiryolu/tramvay traversleri; emprenye edilmemiş (emdirilmemiş)
440690000000	Ahşap demiryolu/tramvay traversleri; diğerleri
730210210000	Demir/çelikten yassı tabanlı simetrik demiryolu raylar (yeni, bir metre ağırlığı = >46 kg)
730210230000	Demir/çelik yassı tabanlı simetrik dem.rayı(yeni, bir metre ağırlığı; 27=<ağırlık <46kg)
730210290000	Demir/çelikten yassı tabanlı simetrik raylar (yeni,bir metre ağırlığı < 27 kg)
730210400000	Demir/çelikten oluklu yeni raylar
730210500000	Demir/çelikten diğer yeni raylar
730210900000	Demir/çelikten raylar; kullanılmış olanlar
730230000000	Demir/çelikten; makas dilleri, göbeği, diğer kruvazman ve makas elemanları
730240000011	Demir/çelikten cebireler ve seletler; haddelenmiş
730240000019	Demir/çelikten cebireler ve seletler; diğer
730290001000	Demir/çelikten kontr-raylar
730290002000	Demir/çelikten traversler
730290009011	Demir/çelikten dişli raylar
730290009019	Demir/çelikten diğer raylar
730290009029	Demir/çelikten rayların döşenmesi, eklenmesi için diğ.bağlantı levha ve çubukları
731815200011	Demir/çelikten vidalar; demiryolu yapım malzemesinin tespitinde kullanılan
731815200011	Demir/çelikten vidalar; demiryolu yapım malzemesinin tespitinde kullanılan
731815200012	Demir/çelikten civatalar; demiryolu yapım malzemesinin tespitinde kullanılan
731815200012	Demir/çelikten civatalar; demiryolu yapım malzemesinin tespitinde kullanılan
840890210000	Demiryolu taşıtlarında kullanılmaya mahsus dizel motorlar
853010000000	Demiryolları/tramvaylar için sinyalizasyon vb. kumanda cihazları
86.Fasılın tamamı	DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI VB,AKSAM VE PARÇALARI

1.1. 1. SEKTÖRÜN DÜNYADAKİ DURUMU

1.2. İHRACAT

Demiryolu Sektörü İhracatında Başlıca Ülkeler (Bin \$)

	Ülkeler	2009	2010	2011	Değişim 10/11
1	Çin	4.954.362	11.581.912	17.839.020	54,0
2	Almanya	7.944.919	9.187.913	9.622.145	4,7
3	ABD	4.589.039	6.223.593	8.049.772	29,3
4	Japonya	3.978.150	5.801.836	6.808.106	17,3
5	Ukrayna	849.020	2.503.079	3.987.341	59,3
6	İtalya	2.786.999	3.073.348	3.435.113	11,8
7	İngiltere	1.550.040	2.058.302	2.918.433	41,8
8	Avusturya	2.748.663	2.765.592	2.678.716	-3,1
9	Tayvan	1.123.643	1.722.191	2.183.762	26,8
10	Meksika	854.233	955.077	2.077.308	117,5
31	Türkiye	160.292	153.889	279.914	81,9
	Diğer	15.940.857	17.356.997	20.095.823	15,8
	Toplam	47.480.217	63.383.729	79.975.453	26,2

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Birleşmiş Milletler (BM) İstatistik Bölümü verilerine göre, 2010 yılında 63 milyar \$ olan demiryolu sektörü ihracatı 2011 yılında % 26,2 oranında artarak 80 milyar \$'a ulaştırmıştır.

Çin, demiryolu sektörü ihracatında ilk sırada yer almaktadır. Çin'in ihracatı 2011 yılında % 54 artarak 17,8 milyar \$ gerçekleşmiştir. Çin'i, Almanya, ABD, Japonya ve Ukrayna takip etmektedir. İlk on ülke arasında en fazla ihracat artışı % 117,5 ile Meksika'da yaşanmıştır. Türkiye, 2010 yılında demiryolu sektörü ihracatında 31. sırada yer almaktadır.

G.T.İ.P. Bazında Dünya Demiryolu Sektörü İhracatı (Bin \$)

GTIP	GTIP Tanımı	2009	2010	2011	Değişim 11/10
731815	Demir/çelikten cıvatalar; demiryolu yapım malzemesinin tespitinde kullanılan	10.235.558	13.758.846	17.124.789	24,5
840890	Demiryolu taşıtlarında kullanılmaya mahsus dizel motorlar	9.883.017	11.697.733	15.858.466	35,6
860900	Bir ya da birden fazla taşıma için yapılmış konteynerler	3.422.705	8.868.528	13.410.532	51,2
860310	Sarnıçlı vagonlar ve benzerleri	4.245.726	4.406.410	4.427.665	0,5
860799	Dingil kutuları ve bunların aksam ve parçaları	3.255.760	3.409.877	3.634.344	6,6
860719	Bojiler, bissel bojiler ve benzerlerinin aksam ve parçaları	2.454.788	2.692.897	3.503.433	30,1
730210	Demir veya Çelik Raylar	2.711.719	2.754.722	3.231.073	17,3
860692	Açık olan demiryolu veya tramvay vagonları (60 cm yi geçenler)	597.903	1.384.717	2.079.359	50,2
860721	Havalı frenler ve bunların aksam ve parçaları:	1.340.684	1.356.038	1.729.549	27,5
860210	Diğer Elektrikli Lokomotifler	949.896	1.137.419	1.672.731	47,1
	Diğer	8.382.461	11.916.542	13.303.512	11,6
	Toplam	47.480.217	63.383.729	79.975.453	26,2

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

1.3. İTHALAT

Demiryolu Sektörü İthalatında Başlıca Ülkeler (Bin \$)

	Ülke	2009	2010	2011	Değişim 11/10
1	ABD	4.001.514	5.352.882	7.025.242	31,2
2	Çin	4.174.241	5.939.231	6.797.203	14,4
3	Almanya	4.029.020	4.339.925	4.837.876	11,5
4	Rusya	1.163.289	2.513.833	4.240.855	68,7
5	Kanada	1.620.783	1.983.895	2.756.674	39,0
6	Fransa	1.716.417	1.826.983	2.287.339	25,2
7	Meksika	1.044.582	1.389.141	2.276.764	63,9
8	İngiltere	1.789.523	1.723.129	2.157.826	25,2
9	Brezilya	830.852	2.152.291	1.892.563	-12,1
10	Avusturya	1.461.806	1.496.199	1.743.753	16,5
13	Türkiye	1.126.341	1.070.578	1.433.808	33,9
	Diğer	23.908.176	26.392.498	31.164.515	18,1
	Toplam	46.866.544	56.180.585	68.614.418	22,1

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2010 yılında 56 milyar \$ olan demiryolu sektörü ithalatı 2011 yılında % 22,1 artış ile 68.6 milyar \$ seviyesine ulaşmıştır. ABD 7 milyar \$ ile dünya sıralamasında birinci konumdadır. ABD'nin ardından en fazla demiryolu sektörü ithalatı gerçekleştiren Çin 6.7 milyar \$, Almanya ise 4.8 milyar \$ ithalat gerçekleştirmiştir. Demiryolu sektörü ithalatında ilk 10 sırada yer alan ülkelerin içinde Brezilya dışında hepsi ithalatlarını artırmıştır. Türkiye'nin ise 2011 yılında sektör ithalatı % 34 artmış olmakla beraber, ithalat sıralamasında 13. Sırada yer almaktadır.

G.T.İ.P. Bazında Demiryolu Sektörü İthalatı (Bin \$)

GTIP	GTIP Tanımı	2009	2010	2011
731815	Demir/çelikten cıvatalar; demiryolu yapım malzemesinin tespitinde kullanılan	11.366.814	14.661.385	17.467.809
840890	Demiryolu taşıtlarında kullanılmaya mahsus dizel motorlar	7.216.302	11.069.603	15.523.400
860719	Demiryolu taşıtlarının veya tramvayların aksam ve parçaları:	2.362.687	2.580.415	3.569.400
860799	Dingil kutuları ve bunların aksam ve parçaları	3.436.725	3.302.526	3.472.948

860310	Elektrik enerjisini dışarıdan alanlar tramvay ve vagonlar	4.025.963	3.823.456	3.347.136
860900	Bir veya birden fazla taşıma şekline göre donatılmış konteynerler	2.064.359	2.464.995	3.263.103
730210	Demir veya Çelik Raylar	2.862.566	3.011.036	3.242.950
860692	Açık olan demiryolu veya tramvay vagonları (60 cm yi geçenler)	662.519	1.451.237	2.421.223
860721	Havalı frenler ve bunların aksam ve parçaları:	1.334.582	1.538.802	1.851.752
860210	Diğer Elektrikli Lokomotifler	744.075	990.254	1.788.074
	Diğer	10.789.952	11.286.876	12.666.623
	Toplam	46.866.544	56.180.585	68.614.418

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2. SEKTÖRÜN TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

2.1. İHRACAT

Türkiye'nin G.T.İ.P Bazında Demiryolu Sektörü İhracatı (\$)

	GTIP Tanımı	2009	2010	2011	Değişim 11/10
1	ELEKTRİK ENERJİSİNİ DIŞARIDAN ALAN DEMİRYOLU VE TRAMVAY VAGONLARI	53.309.774	366.641	89.824.002	24399,2
2	DEMİR/ÇELİKTE YASSI TABANLI SİMETRİK DEMİRYOLU RAYLAR (YENİ, BİR METRE AĞIRLIĞI = >46 KG)	632.380	31.958.602	44.923.628	40,6
3	DİĞER AMAÇLI KONTEYNERLER	8.517.142	5.366.718	8.277.367	54,2
4	DEMİRYOLU TAŞITLARI VEYA TRAMVAYLAR İÇİN DİĞER AKSAM VE PARÇALAR			4.219.941	-
5	DİĞER YÜK VAGONLARI	168.773	147.503	3.865.782	2520,8
6	DEMİRYOLU, KARAYOLLARI, LİMAN, HAVA LİMANLARI İÇİN DİĞER İŞARET, EMNİYET, TRAFİK KONTROL VE KUMANDA CİHAZ			2.592.192	-
7	DEMİR/ÇELİKTE DİĞER YENİ RAYLAR	705.660	414.628	1.714.124	313,4
8	DEMİRYOLU, KARAYOLLARI, LİMAN, HAVA LİMANLARI İÇİN ELEKTRİK MOTORLU İŞARET, EMNİYET, TRAFİK KONTROL VE KU			1.606.401	-
9	DEMİRYOLU TAŞITLARI VEYA TRAMVAYLAR İÇİN BOJİLER, BİSEL BOJİLER VE BENZERLERİNİN AKSAM VE PARÇALARI			1.315.021	-
10	DEMİRYOLU TAŞITLARI VEYA TRAMVAYLAR İÇİN DİNGİLLER (MONTE EDİLMİŞ/EDİLMEMİŞ); TEKERLEKLER VE BUNLARI			1.164.823	-
	Diğer	26.697.311	17.553.028	5.727.017	-67,4
	Toplam	90.031.040	55.807.120	165.230.298	196,1

Kaynak:TÜİK

Türkiye'nin Ülkelere Demiryolu Sektörü İhracatı (\$)

		2009	2010	2011	Değişim 11/10
1	SURİYE	65.175	31.861.678	21.994.015	-31,0
2	İRAN	5.017.666	728.974	19.854.031	2623,6
3	FRANSA	2.393.522	5.961.994	6.935.446	16,3
4	İTALYA	296.088	108.253	3.869.134	3474,2
5	A.B.D.	2.218.717	134.691	2.651.040	1868,2
6	TÜRKMENİSTAN	133.665	419.489	2.483.174	492,0
7	IRAK	8.771.579	966.196	1.677.873	73,7
8	SLOVENYA		289.223	1.586.572	448,6
9	MACARİSTAN	1.183.962	2.371.319	1.385.799	-41,6
10	KAZAKİSTAN	184.395	78.317	1.284.404	1540,0
	Diğer	69.766.271	12.886.986	101.508.810	687,7
	Toplam	90.031.040	55.807.120	165.230.298	196,1

Kaynak:TÜİK

Demiryolu sektörü ihracatımızda ilk sırada 2011 yılında Suriye yer almaktadır. Suriye'ye ihracatımız 2011 yılında 22 milyon \$ gerçekleşmekle beraber 2010 yılına göre %31 azalış göstermiştir. . Suriye'yi, İran (20 milyon \$), Fransa (6.9 milyon \$), İtalya (3.8 milyon \$) ve ABD (2.6 milyon \$) takip etmektedir. En fazla demiryolu sektörü makineleri ihraç edilen ilk 10 ülke arasında en fazla ihracat artışı İtalya'ya a gerçekleşmiştir.

2.2. İTHALAT

Türkiye'nin G.T.İ.P Bazında Demiryolu Sektörü İthalatı (\$)

	GTIP Tanımı	2009	2010	2011	Değişim 11/10
1	ELEKTRİK ENERJİSİNİ DIŞARIDAN ALAN DEMİRYOLU VE TRAMVAY VAGONLARI	640.357.850	388.978.480	546.301.416	40,4
2	DEMİR/ÇELİKTE YASSI TABANLI SİMETRİK DEMİRYOLU RAYLAR (YENİ, BİR METRE AĞIRLIĞI = >46 KG)	66.180.561	84.222.554	61.329.825	-27,2
3	DEMİRYOLU TAŞITLARINDA KULLANILMAYA MAHSUS DİZEL MOTORLAR		21.745.811	39.396.342	81,2
4	DİĞER DEMİRYOLU HAT BAKIM VE SERVİS TAŞITLARI	7.849.361	3.693.227	38.385.768	939,4
5	DEMİRYOLU TAŞITLARI VEYA TRAMVAYLAR İÇİN DİĞER AKSAM VE PARÇALAR			36.102.643	-
6	DEMİRYOLLARI/TRAMVAYLAR İÇİN SİNYALİZASYON VB. KUMANDA CİHAZLARI	29.040.745	20.548.100	27.064.893	31,7
7	DEMİRYOLU TAŞITLARI VEYA TRAMVAYLAR İÇİN DİNGİLLER (MONTE EDİLMİŞ/EDİLMEMİŞ); TEKERLEKLER VE BUNLARI			19.467.277	-
8	DEMİR/ÇELİKTE DİĞER YENİ RAYLAR	3.646.328	3.755.294	17.883.500	376,2
9	DEMİRYOLU TAŞITLARI VEYA TRAMVAYLAR İÇİN BOJİLER, BİSSEL BOJİLER VE BENZERLERİNİN AKSAM VE PARÇALARI			16.756.402	-
10	SARNIÇLI VAGONLAR VB.			12.884.059	-
	DİĞER	114.077.210	160.756.853	105.198.018	-34,6
	Toplam	861.152.055	683.700.319	907.886.084	32,8

Türkiye'nin Ülkelere Demiryolu Sektörü İthalatı (\$)

		2009	2010	2011	Değişim 11/10
1	GÜNEY KORE	81.370.635	46.466.860	353.988.141	661,8
2	İSPANYA	291.613.161	199.336.485	159.116.704	-20,2
3	ALMANYA	36.141.970	28.189.748	135.052.463	379,1
4	İTALYA	99.607.286	189.056.316	98.307.608	-48,0
5	AVUSTURYA	50.336.333	9.521.150	42.489.697	346,3
6	ÇİN	9.231.367	11.067.729	34.246.625	209,4
7	ÇEK CUMHURİYETİ	5.496.970	3.662.197	16.240.743	343,5
8	POLONYA	7.440.694	80.469.494	12.682.048	-84,2
9	ROMANYA	5.222.093	18.638.124	6.589.192	-64,6
10	A.B.D.	4.973.138	3.164.010	6.578.049	107,9
	Diğer	269.718.408	94.128.206	42.594.814	-54,7
	Toplam	861.152.055	683.700.319	907.886.084	32,8

Kaynak:TUIK

Demiryolu sektörü ithalatımızda ilk sırada 2011 yılında Güney Kore yer almaktadır. Güney Kore'den ithalatımız 2011 yılında bir önceki yıla göre %661,8 azalarak 353 milyon \$ gerçekleşmiştir. Güney Kore'ti İspanya (159 milyon \$), Almanya (135 milyon \$), İtalya (98 milyon \$) ve Avusturya (42 Milyon \$) takip etmektedir.